

На основу члана 68. Закона о основама система образовања и васпитања (СЛ.ГЛ.РС. 88/2017),
Актив за развој школског програма ОШ „Свети Сава” из Кикинде на састанку одржаном дана 12.09.2023.
године донео је одлуку о анексу на „Школски програма 2022-2026. године“ и упућује је Школском одбору
на усвајање

АНЕКС на Школски програм

- **измене и допуне наставног плана за слободне наставне активности за први и други циклус основног образовања и васпитања и наставног програма за четврти и основног образовања и васпитања**

МП

Председник Актива за развој школског програма

Мирослав Грујић

На основу Правилника о измени Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник РС” - Просветни гласник, бр. 16/2022 од 30. децембра 2022. год, Правилника о изменама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник РС” - Просветни гласник, бр. 16/2022 од 30. децембра 2022. год, Правилника о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник РС” - Просветни гласник, бр. 16/2022 од 30. децембра 2022. год. и Правилника о измени Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања „Сл. гласнику РС” - Просветни гласник, бр. 16/2022 од 30. децембра 2022. год. **доноси се Анекс на школски програм.**

Анекс школског програма односи се на слободне наставне активности у оба циклуса основног образовања и васпитања и на предмет „Дигитални свет“ који се по први пут реализује у четвртом разреду првог циклуса основног образовања и васпитања.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ РАДА ЗА ДИГИТАЛНИ СВЕТ

4. разред

Циљ учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања

ИСХОДИ	ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈИ
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:		
<ul style="list-style-type: none"> – промени величину и боју текста, подебља га, искоси и подвуче у програму за обраду текста; – исече, копира и налепи исечени/копирани текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; – уметне слику у текст, дода јој оквир и позиционира је на жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста; – активно учествује у наставном пројекту чији продукт представља граматички коректан текстуални документ намењен познатој публици који садржи слике са текстуалним објашњењима и информације које су пронађене на интернету; – активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности из свог задужења; – утврди шта је резултат извршавања датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – уочи и исправи грешку у једноставном алгоритму који садржи понављање и гранање; – креира програм у визуелном програмском језику на основу датог једноставног алгоритма који садржи понављање и гранање; – примени блокове аритметичких оператора при креирању програма у визуелном програмском језику; – предвиди садржај променљиве на основу интеракције корисника са програмом (нпр. блок <i>Питај и чекај</i> и блок <i>Одговор</i>) у датом једноставном програму; – креира програм у коме остварује интеракцију са корисником, користећи променљиве, уз помоћ наставника. 	ДИГИТАЛНО ДРУШТВО	<p>Селектовање и основно форматирање текста (величина и боја слова, подебљавање, искошавање и подвлачење текста).</p> <p>Селектовање, копирање/исецање и лепљење текста.</p> <p>Уметање слике у текст, додавање оквира, позиционирање слике у односу на текст.</p> <p>Креирање и уређивање текстова за познату публику.</p> <p>Пројектни задатак који подразумева:</p> <ul style="list-style-type: none"> – претраживање интернета (пробрани елементи напредне претраге); – израду или прилагођавање графике у складу са темом; – креирање текстуалног документа који садржи слике.
	БЕЗБЕДНО КОРИШЋЕЊЕ ДИГИТАЛНИХ УРЕЂАЈА	<p>Припрема и организација школског догађаја за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета.</p>
	АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА	<p>Променљиве.</p> <p>Израда програма који садрже гранање, понављање и променљиве.</p>

Концепт и сврха слободних наставних активности

Слободне наставне активности (у даљем тексту СНА), су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада. Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Иако се за неке СНА може направити природна веза са одговарајућим обавезним предметима не треба их посматрати као неку врсту њиховог проширивања или продубљивања. У њиховом остваривању наставник се ослања на ученичка и школска и ваншколска знања и искуства. Програми СНА нису намењени само некој групи ученика као што су нпр. ученици који се спремају за такмичење или им је потребна додатна подршка у учењу. Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања у контексту новог концепта средње школе у којој се полажу општа и стручна матура. И на крају, мада не мање важно, СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА садрже циљ, компетенције, исходе, теме, кључне појмове садржаја, упутство за дидактичко-методичко остваривање и оцењивање ученика. Поред шест програма који су припремљени од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и шест програма која су припремила стручна друштва, школа може ученицима да понуди и друге програме које је самостално припремила по истом моделу, као и програме изборних предмета који су реализовани до доношења новог плана и програма наставе и учења (нпр. Народна традиција и Шах).

Програми СНА које је припремио Завод дати су у две групе. Прву чине програми намењени ученицима 5. и 6. разреда, а другу 7. и 8. разреда. У првој групи су Вежбањем до здравља, Животне вештине и Медијска писменост, а у другој Предузетништво, Моја животна средина и Уметност. Стручна друштва су за ученике 5. и 6. разреда припремила Цртање, сликање и вајање, Чувари природе, Музиком кроз живот и Сачувајмо нашу планету, а за ученике 7. и 8. разреда Домаћинство и Филозофија са децом.

Начин остваривања програма и улога наставника

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Сваки појединачни програм СНА садржи дидактичко-методичко упутство које, заједно са овим општим упутством, даје комплетну слику о природи конкретног програма и његовом остваривању.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном начину учења, а улога наставника је превасходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују. Уколико је потребно може се користити модификовано кратко предавање које држи наставник или ученик.

Због природе програма и чињенице да се у сваком разреду похађају другачије СНА увођење ученика у тему је изузетно важно. Наставник треба кратко да представи сваку тему користећи разноврсне материјале које је унапред припремио/ла (филмови, слике, приче, новински текстови...), а који имају функцију мотивисања ученика. Избор подстицаја треба да одговара не само теми већ и узрасту ученика. Дobar уводни материјал се препознаје по томе што је код ученика изазвао радозналост, потребу да о томе разговарају, постављају питања, истражују, предлажу...

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

Праћење, вредновање и оцењивање

У складу са чланом 61. Закона о основном образовању и васпитању и Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању (члан 7), СНА се описно оцењују (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика. То подразумева да наставник континуирано прати активности ученика и њихов напредак у достизању исхода и развоју компетенција.

Имајући у виду концепт програма СНА, исходе и компетенције које треба остварити, односно развити, процес праћења и вредновања ученичких постигнућа остварује се на различите начине. Ученици треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати.

Наставници могу да припреме материјале које ће користити за процењивање знања, вештина, ставова, пре и након обраде неке тематске целине ради објективности утврђивања ученичког напретка. Могу се користити и презентације ученика, продукти њиховог рада, писање есеја или резултати на тематским квизовима.

Током школске године наставник пратити и вреднује и друге показатеље напретка као што су нпр. начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како брани своје ставове. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни.

Програми слободних наставних активности који почињу да се примењују

од школске 2023-2024. године

Слободне наставне активности (СНА) су део плана наставе и учења који школа планира Школским програмом и Годишњим планом рада.

Табеларни преглед понуђених Програма СНА намењених ученицима предметне наставе

Разреди	Носилац припреме програма	Назив програма	Годишњи фонд часова
Програми СНА намењени ученицима 5. и 6. разреда	Програми СНА које је припремио <u>Завод</u>	1. Животне вештине	36
		2. Медијска писменост	36
		3. Вежбањем до здравља	36
	Програми СНА које су припремила стручна друштва	4. Цртање, сликање, вајање	36
		5. Чуvari природе	36
		6. Музиком кроз живот	36
		7. Сачувајмо нашу планету	36
	Програми СНА које је припремила школа	8. Хор	36
Програми СНА намењени ученицима 7. и 8. разреда	Програми СНА које је припремио <u>Завод</u>	1. Моја животна средина	36 или 34
		2. Уметност	36 или 34
		3. Предузетништво	36 или 34
	Програми СНА које су припремила стручна друштва	4. Домаћинство	36 или 34
		5. Филозофија са децом	36 или 34
	Програми СНА које је припремила школа	6. Шах	36 или 34
		7. Хор	36 или 34

Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку, путем сајта школе, лифлета и др. **Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом (истиче се, добар и задовољава), а оцена не улази у општи успех ученика.**

Програми слободних наставних активности се налазе у следећим ПРАВИЛНИЦИМА:

- **ПРАВИЛНИК** о измени Правилника о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник РС” - Просветни гласник, бр. 16/2022 од 30. децембра 2022. год.
- **ПРАВИЛНИК** о изменама Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник РС” - Просветни гласник, бр. 16/2022 од 30. децембра 2022. год.
- **ПРАВИЛНИК** о измени Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања „Сл. гласник РС” - Просветни гласник, бр. 16/2022 од 30. децембра 2022. год.
- **ПРАВИЛНИК** о измени Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања „Сл. гласнику РС” - Просветни гласник, бр. 16/2022 од 30. децембра 2022. год.

Председник Актива за развој школског програма
Проф. Мирослав Грујић